

SJÓNVARPIÐ

Týsdag 1. apríl

kl. 21.00

Farenheit 451

Bretskur filmur, sum Francois Truffaut hefur gjørt, og sigur hann sjálvur um filmin, at hesin er ein einföld søga um eitt samfelag, har tað er bannað at lesa bókur.

Sløkkiliðsmenn, sum fyrr høvdu til uppgávu at sløkja eld, hava til uppgávu at brenna bókur. Men ein av sløkiliðsmönnum, Montag, kemur mest at kalla av óvart at hyggja í eina bók, og verður hervið áhugaður at lesa í henni.

»Farenheit 451«, hitin sum skal til fyrri at pappir brennir, er á ein hátt ein framtíðarsøga, sum byggir á eina skaldsøgu eftir Ray Bradbury.

Julie Christie leikar gentan Clarisse, og Oskar Werner, sum sløkiliðsmaðurin Montag í bretska filminum »Farenheit 451« frá 1966

Fríggjadag 4. apríl kl. 21.25

Sjónvarpssøgjan

Sendingin, sum er í 13 pørtum, víðger serliga ávirkanina, sum sjónvarpið hefur havt á fólk. Hvussu hesin nýggi fjølmiðil í ávisan mun hefur broytt innihaldið í livinum hjá fólki.

Føroyar eru eitt av seinastu londunum, sum hava

fingið sjónvarp, men hinvegin, eru ikki so ómetalliga nógv ár síðani sjónvarpstólkið var vanligt »inventar« í hvørjum heimi í londunum kring okkum.

Regluligar sjónvarpsendingar vóru ikki í Bretlandi fyrr enn í 1936.

Hetta var sama ár sum regluligar sendingar byrjaðu í Týsklandi.

Í USA byrjaðu regluligar sendingar ikki fyrr enn í 1939. Danmark byrjaði sínar regluligu sendingar í 1951.

Fríggjadag 4. apríl kl. 22.20

Væl skotið hann sjálvur

Ira Wells (Art Carney) er ein gamal privatdetektivur við ringum beinum og magasári. Í veruleikanum er hann givin sum detektivur, men ein dagin fær hann vitjan av teirri ungu Margo (Lily Tomlin),

sum biður hann hjálpa sær at leita eftir kettuni, sum er horvin.

Leitanin eftir kettuni førir tey bæði í »undirverðina« í filmsbýnum Hollywood, har morderar og snýtarar ikki tróta.

Áðrenn tey varða, eru tey løgd undir eini tvey morð, og skjótt hava tey heili politistalið í hølunum á sær.

Filmurin, sum ikki er fyrri smærri børn, er frá 1977.

Elin S. Jacobsen skrivar

Í farnu viku var ein sending um komandi blokkstuðulskipan. Oddamenn og -kona skuldu svara, hvussu teir politisku flokkarnir hildu, at stuðulsskipanin best verður skipað.

Sum so ofta, tá ið ein vil hava nakað ítøkiligt burtur úr varnari og sveimandi politikalatalu, var neyðugt at leggja alt annað frá sær og hava oyruni á tambí. Evnið var eisini torskið, og tað er ikki hvørs mans føri at meta um avleiðingar av tí, teir einaferð koma ásamt um. Men ikki um eg fekk nakað burtur úr tí, sum Pauli Ellefsen segði. Hann vendi sær heldur ikki til lurtararnar, men til hinar luttakararnar, sum hann stíklaði og argaði. Tað er næstan at halda okkum fyrri spott at lumpa okkum við glósum og vánaligum skemti í staðin fyrri at royna at upplýsa. — Og Niels P. Danielsen, sum tók upp í saman: »Eg vil siga til

N. N.« Litið hefur rinið við málkensluna at hava sum starv at lesa Jákup Dahl og aðrar fróðar menn. Vit onnur siga okkurt við ein annan.

Eg ivist ikki í, at teir báðir Erland Joensen og Poul Gert Hansen hava havt eina minnirika ferð í Fjareystri, sum teir í mong ár fara at hava stuttleika og gleði av hvør sær og saman at minnst aftur á. Eitt annað er so, hvussu teir duga at greiða frá sínum upplivingum, og um teirra eygleiðingar og hugleiðingar eru nóg áhugaðar til at verða varpaðar út í fimri útvarpssendingum. Eftir sendingini 19/3 at døma ivist eg. Setningar sum »Minnst tú hina ferð, vit ótu kylling« og so látur og fnis, hvat hjálpir tað okkum? Ella ein grunn lýsing sum henda: Kinesisk religion er ein bland-ingur av filosofi og pátrúgv (!). Tað er í lagi, at

óprofessionell sleppa at gera útvarpssendingar, men harfyri kundi onkur lagt teimum lag á og brúkt saksin eitt sindur meira til at kuta einkisigandi ifyllu burtur. Nógvir føroyingar ferðast nógv og víða, vit hava øll atgongd til bókur og bløð, sum lýsa fremmand lond úr ymsum sjónarhornum. Vit siggja filmar um náttúru, mentan og samfelagsviðurskipti í stórum parti av heimionum. Tað ger, at vit seta krøv til teirra, sum vilja leggja aftrátt við persónligum frágreiðingum og hugleiðingum. Tað er alt gott og væl at krydda sendingar við tónleiki og skemtiligum viðmerkingum, men tað batar alt einki, um tað, sum skal bera sendingina, ikki er annað enn tað, sum ein og hvør kann lesa í eini ferðamannahandbók, ella slikt sum hoyrir heima í eins egnu dagbók.

Johan Samuelsen skrivar

Fríggjakvöldið í sjónvarpinum var undir alt lágmark. Skráin var vissuliga ov tunniligt, fyrst hetta vanlig: barnasjónvarpið, dagur og vika, rætturin at vera menneskja, hesin parturin so perudanskur, at tú hevði neyvan hug at fylgja við í stríðnum millum sosialborgarmeistarar í Keypmannahavn og Ekstra Blaðið + ein invalidepensionist hinumegin, um nýtslu av almennum EDV-skráum, evnið áhugavert, men hvi ikki royna at taka eitt sovirðið evni upp til viðgerðar á føroyskum botni, tað hevði verið meira áhugavert at greitt fólki frá, hvussu langt myndugleikarnir her heima fara á hesum øki, í staðin fyrri at nýta Palle Jarmer og Børge frá Brønshøj sum dømi! Og sum rosinan í pylsuendanum kom sjálvur SUPERMAN. Nei, hatta er beinleiðis at halda vaksíð fólk fyrri gjøldur, bert at senda sovirðið tvælt eitt fríggjakvöld — hvør í Harrans navni leggur eina so vorðna skrá til rættis? Verður Batman kanska tað næsta?

Gluggin sunnukvöldið hevði rættuliga fjølbroytt og áhugavert úrval á skránni. Vit sá m.a. brot úr filminum um Karen Blixen og hennara afrikanska farm, og er tað væl skiljandi, eftir hesum fáum minuttum, sum okkum minst at siggia, at her hevur biografangarin nakað at gleða seg til; annars vóru evni sum mótasýningar, frásøgn frá útgrevstri vesturi í Mið-

vági, sum visti m.a., at grindahvalurin er aldargamall í føroyska húsarhaldinum, skóltur úr miðöld var funnin, bleiv sagt, so í hesum truplu grindatíðum kunnu vit rópa uppá søgulig rættindi, um ikki annað! Eisini hoyrdu vit um nýggju plátuna hjá Frændum, og ikki kann annað sigast enn, at hesir ungu mennir úr Klaksvík hava nakað upp á hjarta, teir eru ikki fleiri enn so av tí slagnum innan poppvørðina, og óført at teir tora at vera við í hørðu kappingini og enná ætla at halda fram at gera lög og tekstir ogartil hoyrandi plátuútgávu.

Tað var ikki við sørt av forvitni, at tú setti teg frammanfyrri sjónvarpinum mánakvöldið at siggia sendingina um jarðarferð Olof Palme's. Svenska sjónvarpið, sum stóð fyrri upptøkunum, hevði lagt alla orku í at gera hesa minningarluttuna so væl-eydnaða sum gjørligt, og onki var at siga til, at menn løgdu doyn á, tí ikki minni enn ein milliard menneskju kring allan heimin finga á henda hátt havi til at fylgja við hvat fór fram í Stockhólmí jarðarferðardagin, har leiðarar úr so at siga øllum heimsins londum, burtursæð frá nokrum heilt fáum einaræðis- og facistastýrum, vóru umboðaðir, at vísa hesum hugsjónarrika og friðar-elskandi politikara seinasta heiðurin. Jarðarferðin úr býráðshöllini í Stockhólmí var tignarlig í allar mátar, og sømdi seg mentatjóðini

Svøríki. Talurnar, úr hvørjum herðashorni so tær enn komu, sangurin, bæði solosangurin og børnini, sum komu úr hvørjari einastu kommunu í landinum og »dempaði« jazztónleikurin, alt hóskaði so sera væl. Viðmerkingarnar hjá danska sjónvarpsmanninum í Stockhólmí, Jørgen Poulsen, bæði undir og aftaná hátíðarhaldið, vóru so einastandandi — vit merktu tyðiliga, at hesin maðurin hevði havt ein serligan tokka og tilviti til Olof Palme, sála.

Nýggjasta andlitíð í Degi og viku, Johnsigurd Johannesen, var vertur týskvöldið, og royndist hann væl á skerminum: góður og tyðiligur upplesari, virkar livandi, stutt og greitt ein fongur fyrri sjónvarpið at hava fingið hann har. Men í aðrar mátar fyllist eg á redigerigina av Degi og viku tað kvöldið, t.d. hevði Finnogi hugt í árligu frágreiðingina frá donsku stjórni um búskaparstöðu Føroya. Hetta innslagið mundi ongan enda fingið, og tað var tann beri upplestur! Vit finga ein hóp av tølum á borðið um uttanlands-skuld, bruttotíðarroknskap, gjaldsávanhald v.m., men Finnogi kann væl ikki rokna við, at gud og hvør maður er hálvur búskaparfrøðingur, og kann soleiðis uttan víðari finna út av hesum hugtøkum — hvi ikki greiða frá hesum á ein meira lættiskiljandi hátt?